

In dit convenant maken overheden afspraken over de ontwikkeling en beheer van de groenblauwe dooradering in de openbare buitenruimte van de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden.

INRICHTINGSCONVENANT ALBLASSERWAARD–VIJFHEERENLANDEN

GROENBLAUW

Molenlanden

 Papendrecht

Gemeente
Hardinxveld - Giessendam

Gemeente
Alblasserdam

 Gemeente
Sliedrecht

 Gemeente
Gorinchem

GEMEENTE
**VIJF
HEE
REN
LANDEN**

provincie
Zuid-Holland

Waterschap
Rivierenland

provincie :: Utrecht

INLEIDING

De Alblasserwaard-Vijfheerenlanden staat voor urgente opgaven. Herstel van biodiversiteit, de klimaatopgave, en verbetering van waterkwaliteit zijn noodzakelijk om onze leefomgeving toekomstbestendig te maken. Tegelijk willen we het agrarisch gebied vitaal houden en de regio aantrekkelijk houden om te wonen, werken en recreëren. De gevolgen van klimaatverandering maken duidelijk dat uitstel geen optie meer is.

De groenblauwe dooradering (GBDA) is een cruciale schakel om deze uitdagingen aan te pakken. Een sterk netwerk van landschapselementen vergroot de biodiversiteit, biedt leefgebied voor soorten, versterkt de verbinding tussen stad en land, ondersteunt de landbouwtransitie en helpt ons aan een klimaatbestendig en gezond landschap.

Het doel is 10% groenblauwe dooradering realiseren in 2050

De 10%-norm is een minimumvoorwaarde om groenblauwe dooradering echt effectief te laten functioneren. Het gaat om een gebiedsdekkend, herkenbaar en samenhangend netwerk dat ecologisch, hydrologisch en landschappelijk werkt. Dat lukt niet met losse elementen: je hebt schaal nodig. Daarom 10%.

Voor u ligt het convenant waarmee de gemeenten, het waterschap en de provincies gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor de aanleg en versterking van de groenblauwe dooradering op hun openbare gronden. Het convenant legt gezamenlijke ambities vast en geeft richting aan een samenhangende uitvoering. Samen zetten we een concrete stap naar een veerkrachtig, biodivers en toekomstbestendig landschap.

We werken daarmee aan een leefomgeving:

- waarin agrariërs duurzaam kunnen produceren,
- waarin inwoners en bezoekers het landschap kunnen beleven,
- met voldoende ruimte en geschikt leefgebied voor planten en dieren,
- die bestand is tegen klimaatverandering.

Met dit convenant geven we als overheden het goede voorbeeld door de groenblauwe dooradering actief en zichtbaar te versterken.

ONZE AFSPRAKEN

1. We maken een overzichtskaart waarop we de locaties en mogelijkheden voor groenblauwe dooradering duidelijk in beeld brengen. Met deze kaart brengen we in beeld waar we nieuwe verbindingen kunnen leggen of bestaande groene en blauwe structuren kunnen versterken. We benutten deze kansen actief om een samenhangend groenblauw netwerk te realiseren dat natuur, bewoond- en landelijk gebied met elkaar verbindt.
2. Bij het inrichten en beheren van onze buitenruimten passen wij natuurinclusieve en klimaatadaptieve maatregelen standaard toe. Hiervoor hanteren we het handboek “Groenblauw A5H”. Wanneer hiervan wordt afgeweken, lichten we dit gemotiveerd toe volgens het ‘pas toe of leg uit’-principe.

In het handboek staat:
 - a. Dat de inrichtingsprincipes uit de landschapsverkenning en het handboek ‘*Groenblauw A5H*’ als standaard worden gehanteerd bij ruimtelijke ingrepen en herinrichting van terreinen.
 - b. Daar waar mogelijk beheren wij de openbare ruimte ecologisch en creëren we verbindingen tussen bestaande natuur, onze openbare buitenruimte en het agrarisch natuur- en landschapsbeheer.
 - c. Bij de (her)inrichting van de openbare buitenruimte in het landelijk gebied gebruiken wij landschapselementen die passen bij de verschillende landschapszones in onze streek.
 - d. Bij de (groene) inrichting in het landelijk gebied gebruiken we streekeigen bomen, struiken en kruiden.
3. We werken samen aan het opstellen van SMART doelen voor de kwaliteit en hoeveelheid groenblauwe dooradering. Deze doelen worden vertaald en verankerd in de instrumenten van de Omgevingswet of op andere wijze, toegepast naar de inrichtings- en beheerplannen voor de openbare ruimte en naar aanbestedingsprojecten.
4. Wij communiceren over het belang en nut van de groenblauwe omgeving, verbeteren de bewustwording van onze inwoners en ondernemers en stimuleren hen om zelf ook in actie te komen.
5. We onderzoeken met elkaar of een regionaal landschapsfonds een bruikbaar instrument is om inrichting en het beheer van de groenblauwe dooradering verder te stimuleren en aanvullend te bekostigen.

Toelichting en Context

Het inrichtingsconvenant is een vrijwillige, maar niet vrijblijvende afspraak. De deelnemende partijen committeren zich om gezamenlijk te investeren in een duurzaam ingerichte openbare buitenruimte en daarmee actief bij te dragen aan een herkenbare, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Door dit convenant in de praktijk te brengen, geven we richting aan een omgeving waarin mens en natuur elkaar versterken en waarin ruimte blijft voor duurzame landbouw, biodiversiteit, water en recreatie.

Bij de (her)inrichting en het beheer van de openbare ruimte – zowel in stedelijk als landelijk gebied – passen we streekeigen landschapselementen en inheemse beplanting toe en beheren we deze ecologisch. Daarmee versterken we de verbindingen tussen natuur, landbouw, dorpen en steden. Zo ontstaat een landschap dat biodiversiteit herstelt, leefgebieden biedt voor soorten die in het landelijke gebied van de veenweiden thuis horen, klimaatverandering beter kan opvangen en een herkenbare identiteit behoudt.

Deze regionale inzet staat niet op zichzelf. In het Aanvalsplan Landschap werkt het Kennisnetwerk Deltaplan Biodiversiteit de landelijke doelstelling voor groenblauwe dooradering (GBDA) verder uit. In dit brede samenwerkingsverband werken provincies, het Rijk (LNV, I&W, BZK), waterschappen, BoerenNatuur, LTO, onderwijsinstellingen zoals Yuverta, universiteiten, natuur- en milieuorganisaties, terreinbeheerders en diverse gemeenten samen aan de realisatie van een gebiedsdekkend groenblauw netwerk. Zij onderschrijven gezamenlijk het doel om in 2050 minimaal 10% groenblauwe dooradering in het landelijk gebied te realiseren en faciliteren partners om deze ambitie waar te maken.

De nationale en provinciale beleidskaders sluiten hier nadrukkelijk bij aan. Het Rijk heeft de 10%-doelstelling opgenomen in een landelijke Kennisagenda Groenblauwe Dooradering.

In Zuid-Holland is deze ambitie verankerd in de Herziening van het Provinciaal Omgevingsprogramma 2025, waarin de provincie ook inzet op een betere aansluiting tussen de groenblauwe structuren in het landelijk gebied en het stedelijke groenblauwe netwerk dat zij samen met gemeenten ontwikkelt.

In Utrecht is het doel voor 10% groenblauwe dooradering opgenomen in het ontwerp Utrechts Programma voor het Landelijk Gebied. Daarnaast is het Platform Groenblauwe dooradering actief waarin de uitvoering van groenblauwe dooradering door o.a. gemeenten, agrarische collectieven en provincie samen wordt vormgegeven.

Ook op regionaal niveau wordt voortgebouwd op deze koers. In het Gebiedsplan Alblasserwaard is een gezamenlijke uitvoeringsstrategie opgenomen om de 10%-doelstelling te behalen. Daarin is onder meer afgesproken om groenblauwe dooradering te verankeren in lokale omgevingsplannen en samen met beide provincies en het waterschap een monitoringsplan te ontwikkelen.

Met dit convenant sluiten we als regio aan op deze bredere beweging en geven we er concreet invulling aan. Door samen te werken aan de aanleg, versterking en het beheer van groenblauwe dooradering op overheidsgronden, dragen we bij aan een veerkrachtig landschap dat leeft, ademt en verbindt – voor huidige én toekomstige generaties.

